

ב' ¹להטות הנר (יג) כְּדִי (ט) להרחיק השמן מן הפתילה, (יד) חֲשִׁיב כְּבוֹי (טו) וְאֶסּוּר. ²יִבְנֶן אֶסּוּר לקח פתילה מנר הדלוק אֶפְלוּ לַתְּנֶה *כִּנָּר אַחֵר, שְׁהֵרִי כְּשִׁמוּצִיָּאָה (טז) *מִלֵּךְ הוּא מְכַבֵּה אוֹתָהּ: הגה ומסר (יז) להוסיף (י) פתילות לנר דולק כְּדִי שֶׁכֶּעִיר הַרְבֵּה (יח) *וְנִקְבֶּה בַּמֶּהָרָה (יט) פ' ירמ': ג' יִבְנֶן

פֶּאָר הײַטב

במצרובות ושמא לא היתה לבסוף. וצין בירד סימן קי בדיני ס"ס בדשיל"מ
מהני ס"ס לצורך ומכ"ש בספק אם יש כאן אסור, והעלה להמיר לאכל
המבשיל ביום טוב, ע"ש:

[illegible]

השור"י²⁴ הנעשה לזה ולהעמיד הנזכרים עליה ואחר כך מוציאה לחזק, וטען שהוא לתועלת של ירידה ויכל אמר כך להגדיל האור, אבל באמת אינו כן אפטר לצמצם בתחלה לתוך המאשיג"ע²⁵ את האור והדליק שם ששון בכל מה, וכן נהגתי פעמיני. ויען שבת ק"ד דקמשיג"ע הנקרא משפסקין על נרמ"א בזה שהוסף יכ"ר ונחשב הרבה יקבה מהנה, וכן לקבות, ואינו סתר אלא אם מכון שיאיר הרבה אף דממילא יקבה מהנה, וכן קשמכן בשביל להאיר, וכן עזאזי במאירי שאם מכון למהר בבניה אסור; וכן מתירין דקמון בסעף ג, דמתירין לתולדי גרשצוה הדלוק במצמצע אף שמכון הדין פאן, וכן מוכח ממלה רבה ובהא דגר"א שרין זה הוא עלי"ה תיש"מ אס"כ פאן, וכן לחש לבשר אם מכון שיכבה, ובפרט שהרבה ראשונים

תַּרְגּוּם: 1 מְנוּחַת נַפְטָה. 2 הִבְרָגָה - בָּרָג. 3 פְּתִילָה.

(טו) לבוש. רצון באליה רבה שהביא בשם אגדה דאם לוחם שמן כדי לאכל מטר, דכבדי זה לערף אכל-נפש הוא, אקנס סבת דמפוס פוסקים לא משמע הכי, עין שם. רצון בפרש רבנו חננאל דמשמע מ-פן לאסור, וצריך עיון למעשה¹⁵; (טז) חוספות וגם של שלמה¹⁶. רצון ברא"ש עוד טעם: (פ) הגר' ופשוט: (יח) ט"ז. וטעמו, דכיון שהנהגתה זו אינו מקנה לגמרי את אור הטר, שהרי מקצת הפחיתים נשארה בקצת השמן, ועל-דיו הנהגה זו יוכל להרבות את אורו ודבר מבישתהו מקדם, לסיפק אין כאן חשש כבדי. ואף שהאליה רבה וקודם משה חתכין בזה להחמייר, הכול השלחן צעיי ששים וזהו הנהגה בירוהו והגר' וצמחיקי דהר"ר השי' להלכה, לכן הנהגה כמותו אין לחמות דבר, וגם לצניית דעתו של לידד להקל בזה משמע אחר, דכיון שכל חילוק שיש מבין שהפחיתא לא יצאת מהשמן כי אם מצט ולא היה מקום לאחוז האור, ואם-פן תכך שלמשה השמן מצט לאחוריו נאמנו האור בהפחיתא יפה, ואם-פן כבדי זה מבציעו תכך, ודמ' להא דצמחיקי ד' דמטר למסיר פחוס אף שהוא מקבדו מין ועל-דיוה יבציעו הפחיתא יפה, ורב פוסקים סתמו שם בן להלכה, כמו שכתב האליה רבה שם: וצריך משום, דשם על-ל' פנים מקבדו הוא ורק שמונה יחיד תכך אחר-פן הבציעה, מה שצוין בן בזה דבפעלה זו גורף מבציעו הוא וקל' ע'למא מסתבר דשרי. ולפי דברינו, אף כי יחזיר וירבה השמן להפחיתא מ-פן אין לאסור, והסוגיא דהקם שצוה וצוץ לשלגא, תסם מיר' ששמוהו השמן לגמרי כדי שיבדקו מה שאין בן בא: (א) מן-אברנים: (ב) ומילוי כלכל נר של שמונה הקובם מקדם ג-פן של תהומי: (טז) מן-אברנים כמסתמך:

הלכות יום טוב סימן תקיד

ביאורים ומוספים

[משנב ס"ק יב]

מקור לכתובת אפילו בשבת¹³.

13) ולענין כיבוי דליקה בשבת בזמנינו בארץ ישראל, ראה מה שכתבנו שם.

[משנב ס"ק יד]

והגרי ז"ה פ"ק כ"ה¹⁴.

14) וריצה עם נר של שמן ביד, כתב לעיל (סי' רעו ס"ק ל) שבודאי גורמת שיתקרב השמן לפתילה או יתרחק ממנה, ויש בזה משום מכבה ומבעיר, אך כשהולך בנחת אין הדבר פסיק רישא, ומותר. וכן כתב לעיל (סי' רעו ס"ק ו-ז) לגבי פתיחת דלת שמונח עליה נר של שמן או סגירתה, שמותר לעשות כן בנחת, אך לא בחזקה. וכן כתב שם (סי' יח) לגבי הזות שולחן שמונח עליו נר של שמן, שמותר להזיזו רק אם נזהר לעשות כן בנחת. אכן, לגבי נר של שעווה או חלב, כתב (בבב אלול המקומות) שאין צריך לטלטלם בנחת. אולם, בנרות עבים קצת [המצויים בזמנינו], כתב בשו"ת אור לציון (ח"ב פ"ח תשובה יט) שדינם כנרות של שמן, שהרי מתקבץ בפייהם מקצת מהנר שנמש, ויש לחוש בהם לקירוב השמן לפתילה או להרחקתו ממנה, ולא הקלו הפוסקים בנרות שעווה אלא בנרות דקים בלבד.

ולהטות נר דולק כדי להדליק בו נר אחר כשיש חשש שמא ינטוף מהשעווה של הנר הדולק, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ג ס"ק ד אות א) שמותר, כל שאינו פסיק רישא שיינטוף [וראה שם פ"ב ס"ק ב].

וכן לפתוח את הכפתור של הגז כדי להדליק להבה נוספת, כשעל ידי כך מתמעט הגז שבמיכל [העומד להבערת האש שכבר דלוקה] בלא שיבער והולך לאיבוד, עד שמדליק את הלהבה, דעת הגר"נ קרליץ (שם אות ב) שמותר, כיון שבדרך כלל אין זה פסיק רישא שיתמעט הגז [בזמן קצר כל כך].

[שעה"צ ס"ק טו]

וצריך ציון למעשה¹⁵.

15) ואף שלגבי כיבוי אש מתחת התבשיל כדי שלא יתעשן, כתב הרמ"א לעיל (ס"א) שמותר, כיון שעושה כן מחמת שרצה לאכול את המאכל, וכן לגבי צינון התנור על ידי מים כדי שלא ישרף הלחם שבתוכו, כתב השו"ע לעיל (סי' תקנ ס"ה) והמשנ"ב שם (ס"ק לא) שמותר, ביאר הגר"ש אויערבך (מנחת שלמה ביצה כב, א, ש"כ פ"ג הע' נא) שכיון שמלכתחילה הניח את השמן בנר על מנת שישרף והקצהו לכך, אין באפשרותו להחשיב את לקיחת השמן כלקיחה עבור אכילה, אלא נחשבת היא ככיבוי למטרת הצלתו מכילוי, מה שאין כן כשמכין מאכל לאכילה ומכבה את האש כדי שלא יתקלקל המאכל, שבה נחשב הכיבוי לצורך אכילת נפש. והגר"נ קרליץ ביאר (חוט שני יום טוב פ"ג ס"ק ב אות ב), שהמסתפק מהשמן מתעסק בפעולת כיבוי [כיון שכלפי המקום בו נמצא השמן, הלקיחה אינה מתעילה לו כלל], ומה שלוקח אותו לצורך אכילה אינו נחשב אלא כמכשירי אוכל נפש, ומכיון שהיה יכול לתת פחות שמן בנר מבעוד יום, יש אוסרים לעשות כן ביום טוב, מה שאין כן המכבה את האש מתחת התבשיל, שמתעסק לא רק בכיבוי ומניעת שריפת התבשיל אלא גם בבישול והכנתו לאכילה, ולפיכך נחשב בזה לדעת הרמ"א כצורך אוכל נפש.

אמנם, לגבי כיסוי האש באופן שנכבית קצת, כדי לשומרה

ולהשתמש בה מאוחר יותר באותו היום, כתב לעיל (סי' תקב ס"ק י) שיש אחרונים שהתירו.

ולהוציא מים חמים מדוד שמש ביום טוב, כשעל ידי כך יכנסו מים צוננים שאינם נצרכים לו ביום טוב ויתבשלו שם, דעת הגר"ש אלישיב (שבות יצחק בדיני דוד שמש פ"א אות א) שיתכן שאסור אף לפי המתירים שהביא השעה"צ כאן, מפני שבהסתפקות מן השמן, לקיחת השמן עצמה היא פעולת הכיבוי, ומשום כך התירו לעשות מעשה זה, שהרי הוא מעשה שנעשה לצורך אוכל נפש, מה שאין כן בדוד שמש, שהוצאת המים גורמת לפעולה אחרת של כניסת מים אחרים ובישולם, ובישול זה אינו נצרך לו כלל [וגרמא כזו אסורה], כמבואר להלן (ס"ק מו). וכן דעת הגר"ש אויערבך (שם אות ב הע' **), ומבקשי תורה יום טוב סי' מד) שאין להתיר בזה משום דעת הפוסקים שהתירו בענינו. אכן, דעתו שם שיש להתיר זאת משום שהמים שנכנסים מתערבים במים הקיימים, ולמעשה משתמש ביום טוב גם במים שנכנסו והתבשלו. וכן דעת הגר"ש וואזנר (קובץ מבית לוי ח"ד עמ' כד) שהדבר מותר, כיון שבישול בדוד שמש נחשב כבישול בתולדת חמה שאינו אסור אלא מדרבנן, והוא גם פסיק רישא דלא איכפת ליה, ויש אף צד שחימום המים אינו נחשב כמעשה שעשה בידים, אלא כגרמא בלבד. ולדעת הגר"נ קרליץ (חוט שני שם פ"ד ס"ק א עמ' סב) אם לפני סוף החג יש אפשרות להשתמש במים שנכנסים לדוד ומתחממים, מותר להוציא ממנו מים, כשם שהותר ריבוי בשיעורין, אך כשאין אפשרות להשתמש בכל המים שנכנסים ומתחממים וכגון שעומד סמוך לסוף היום, אסור להוציא ממנו מים.

[שעה"צ ס"ק טז]

ותקפות וְסָמֵךְ שֶׁל שְׁלֹמֹה¹⁶.

16) ואף שכתב דברי תוס' אלו על דברי השו"ע, מ"מ מבואר בביה"ל (ד"ה ויכבה) שהשו"ע סבר כדעת הרא"ש, והרמ"א סבר כדעת התוס', וכן מבואר במשנ"ב להלן (ס"ק כב) בשעו"צ (ס"ק כט).

[משנב ס"ק טז]

אֲחֵרֵי שֶׁאֵין הַפְתִּילָה יֻנָּק עַדִּין מִקֵּם קָלָלָהּ¹⁷.

17) אכן, לסגור [לגמרי או במקצת] את הברז של מיכל הגז, דעת הגר"פ פרנק (ש"ש"כ פ"ג הע' סא) והגר"נ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ג ס"ק ד אות ה) שאסור, מפני שהגז שעומד לבעור מחובר לגז שכבר בוער, הדומה לשמן שנחשב כולו כמחובר לשלהבת, ולפיכך השפטיק את אספקתו לאש נחשב כמכבה.

וגם אם הלהבה אינה מתקטנת מיד בשעת סגירת הברז הראשי של הגז, דעת הגר"ש וואזנר (לקט הדל' יום טוב פ"ח הע' ז) שאסור לסגור, כיון שגורם שהאש תכבה מוקדם יותר, ומבואר להלן (ס"ק כג) שנכון להחמיר בדעה שאוסרת בזה.

[משנב ס"ק טז]

וּמִה מוֹעִיל שֶׁיִּדְלֶקֶה אַחֶר-קֶף¹⁸.

18) אכן, בדבר שאין מכבים אותו בידים אלא על ידי גרמא, כגון שעון שבת המכוון לכבות, שבזמן שינוי שעת הכיבוי מפסיק לפעול ובאופן זמני מתבטלת אפשרות הכיבוי, הסתפק הגר"ש אויערבך (ש"ש"כ פ"ג הע' קד) שמה לא נאסר לשנות בו ביום טוב את שעת הכיבוי, כיון שעומד לחזור ולפעול מיד לאחר מכן, ובאיסור גרמא, אשר מדינא מותר לעשותו בשבת [כמבואר בגמרא (שבת קכ, ב)], יש להקל להפסיק את פעולתו ולהחזירה.

הַלְבוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תְּקִיד

ביאורים ומוספים

[ביה"ל ד"ה ויכבה]

דמקצט השענה ומקבה הוא⁽¹⁹⁾.

לבעירה. מאידך, בשו"ת אור לציון (ח"ג פ"כ תשובה י) כתב שדין הסרת המיכל כדין גרם כיבוי, שנחלקו בו השו"ע והרמ"א אם מותר או אסור [והחמיר בו המשנ"ב לכתחילה].

ולענין תנור הפועל על ידי טרמוסטט, האם מותר לסגור את הדלת שלו לאחר הוצאת המאכל ממנו, כשעל ידי כך יגרם כיבוי לאש הבוררת בתוכו לאחר זמן מועט, דעת הגרש"ז אויערבך (שם פ"א הע' צג) שמותר, כיון שיש לסמוך על דעת הרבה פוסקים שהקלו בגרם כיבוי בכעין זה שאין רצונו בכיבוי אלא רק בסגירת הדלת והכיבוי אינו אלא 'פסיק רישא', והכיבוי עצמו אינו אסור מדאורייתא כיון שאינו עושה פחם, וגם האש אינה נכבית לגמרי אלא רק מתקטנת.

[ביה"ל ד"ה דבר]

ואף לְדַעַת הַשִּׁמְמִירִין וְשֵׁל הַחֲמִירִין⁽²⁰⁾.

(20) ולענין כיבוי להבת הגו על ידי מילוי סיר במים שיגלוש בשעת הרתיחה ויכבו את האש, הנחשב לגרמא, כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"י סי' מב אות א) שאין לעשות כן, כיון שהוא גורם כיבוי בכוחו. מאידך, בשו"ת אור לציון (ח"ג פ"כ תשובה יא) כתב שמותר, מפני שלא החמירו הפוסקים בגרם כיבוי אלא באש שהאיסור לכבותה הוא מן התורה, אך לא באש הגו, שכיבוייה אינו עושה פחם, ואינו אסור אלא מדרבנן, והוסיף, שמי' טוב להימנע מהיתר זה לכתחילה. ודעת הגר"ש וואזנר (לקט הל' יום טוב פ"ח הע' ט) שאין לעשות כן אם המטרה היא רק כדי לחסוך בגז, אך לעשות כן מחמת שחם מאד בבית, מותר. והגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' כב אות ב, ששי"ב פ"ג הע' סג) כתב שמותר לכבות כן, אך רק באקראי, כגון ששכח לכבות את הגו בערב יום טוב, ויש בזה הפסד ניכר, אך בקביעות לא, כיון שלא דוהר להשתמש בהיתר של גרמא בקביעות, ובפרט שמבואר במג"א (ס"ק ד) שאין להתיר גרם כיבוי ביום טוב אלא במקום הפסד [וראה שעה"צ (ס"ק לא)], וכיבוי שאינו נעשה באופן אקראי, כגון כשהדליק לכתחילה על מנת לכבות ביום טוב, אינו נחשב הפסד לענין זה, וכן דעת הגר"נ קרליץ (לקט הל' יום טוב שם).

אכן, כשמכבה באופן זה, כתבו הגרש"ז אויערבך (שם) ובשו"ת אור לציון (שם) שאסור למלאות בכלי זה מים כשאין צריך את בישראל, כיון שמבשלם שלא לצורך [ראה שו"ע לעיל (סי' תקג ס"א)], וכן צריך להזהר מאד בשעת הנחת הסיר המלא שלא יגלוש המים על ידי הזזתו ויכבו את האש.

ולענין חיבור הגו לשעון-גו ביום טוב כדי שיכבה את להבת הגו לאחר זמן, כתב בשו"ת אור לציון (שם) שיש להחמיר שלא לחברו, משום חשש תעוק כלי, כבעריכת שעון [ראה משנ"ב לעיל (סי' שלח ס"ק טו)], וכן דעת הגר"ש וואזנר (לקט הל' יום טוב עמ' כג) והגר"נ קרליץ (שם פ"ח הע' יא) שאסור.

ולענין חיבור החשמל לשעון-שבת ביום טוב כדי שיכבה אותו לאחר זמן, דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"ב שם הע' קט) שאסור, מפני שדומה הדבר להנחת נר בתוך מים, שאסר בו הביה"ל (ד"ה דבר), ובשו"ת דובב מישרים (ח"א סי' פז אות ב) מבואר שאף ביום טוב שני אסור הדבר. מאידך, בשו"ת אור לציון (שם) כתב שמעיקר הדין מותר גם ביום טוב ראשון לעשות כן, ובפרט אם מכוחו בשעה שהחשמל אינו פועל, וביאר, שהזזת הזיזים שבשעון המצוי בימינו אינה דומה לעריכת שעון, ואינה נחשבת כתיקון כלי, וסיים שלמעשה צריך עיון [וראה מה שכתבנו בביה"ל לעיל (סי' רסה ס"ד ד"ה גרם כיבוי)].

(19) וכן לענין קירוב נרות יחד לצורך הבדלה בליל יום טוב שחל במוצאי שבת, דעת הגר"י קמניצקי והגרש"ז אויערבך (יום טוב שני כהלכתו פ"א הע' סז) שיש להחזיק את שני הנרות זה ליד זה מבלי שיתחברו הלהבות, כיון שאם יחברו אותן קרוב הדבר שיכשלו באיסור כיבוי בכך שיגרמו לטפטוף שעוה, וכן החמיר בזה הגר"ש וואזנר (שם). מאידך, בשו"ת אגרות משה (אור"ח ח"ה סי' כ אות ל) כתב שמותר לקרבם אף על פי שגורם להיותן, מפני שהוא 'פסיק רישא דלא נחא ליה', ואין דרך היתוך בכך, ואף אין כל תועלת בטיפת השעוה שנמסה, ועוד, שכיון שעושה כן כדי להאיר ועל ידי כך נהנים מהאור, נחשב הדבר כצורך אוכל נפש, שבו אין להתחשב בכך שנגרמת מלאכה אחרת, וכן נהג הגר"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"ב עמ' קיא). וכן דעת הגר"ש אלישיב (יום טוב שני כהלכתו שם הע' סח) שצריך לקרב את הלהבות של שני הנרות זו לזו, ואין חשש איסור בדבר, כיון שאין הדבר 'פסיק רישא' שהנר יטפטף, ובאיסור גרם כיבוי ביום טוב יש להקל, כיון שהכיבוי אינו אסור אלא מדרבנן, שהרי הוא מלאכה שאינה צריכה לגופה.

ולענין החשש שמא הפרדת הנרות לאחר הבדלה נחשבת ככיבוי, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תקב ס"ק יט).

[משנ"ב ס"ק כ]

ובין שְׁעוֹשֶׂה אֵינָהּ דָּבָר סְבִיכָה שִׁיכְבָּה הַתִּילָה כְּשֶׁתִּגִּיעַ לְשֶׁם, אֲסוּר⁽²⁰⁾.

(20) וכן כתב החזו"א (אור"ח סי' לח ס"ק ז) להלכה, מפני שנתנית הנר בחול נחשבת כהעמדת מחיצה בין השמן לפתילה, הנחשבת ככיבוי גמור.

ואם הקדמת הכיבוי לא תגרום לכיבוי הנר ביום טוב אלא רק במוצאי יום טוב, כתב האמרי בינה (דיני יום טוב סי' יט) שאינו נחשב כמכבה ביום טוב, וכן כתב הקובץ שעורים (ביצה אות נה) שהמסתפק מן השמן באופן זה אינו נחשב כמכבה בו ביום לדעת הרא"ש [שאלו לדעת התוס' אסור, משום שמכבה את אור הנר מיד ביום טוב]. מאידך, השפת אמת כתב (ביצה כב, א) שמסתבר להחמיר בזה, וכן צידד הגר"נ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ג ס"ק ד).

[משנ"ב ס"ק כב]

וְהָיוּ יָקָן כְּבָלָל גָּרָם כְּפוֹי וְשִׁירִי⁽²¹⁾.

(21) אמנם, הרמ"א לעיל (סי' שלד ס"ב) כתב שרק במקום הפסד הותר גרם כיבוי, אכן, מבואר בשעה"צ להלן (ס"ק לא) בשם המאמר מרדכי שרק בשבת לא הותר גרם כיבוי כשאינו במקום הפסד, אך ביום טוב מותר. והחזו"א (אור"ח סי' לח ס"ק ז) כתב, שהרמ"א כאן סבר שחיתוך הנר אינו אפילו גרם כיבוי, ולפיכך התיר.

[משנ"ב ס"ק כג]

דְּכֻןֵּן לְהַחֲמִיר בְּדַעַת רִאשׁוֹנָה שְׁאוּסָר בְּיָדוֹ⁽²²⁾.

(22) ולהסיר מיכל נפט מתנור נפט בומן שאין נוסף ממנו נפט לתנור, כדי למלאותו או כדי להפסיק את פעולת התנור משום שחם לו מדי, דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"ב פ"ג הע' פג) שמותר, על כל פנים בשעת הצורך, ואינו דומה לחיתוך נר של שעוה שהחמיר בו המשנ"ב כאן, כיון שהנפט אינו נכנס לתנור מאליו אלא זקוק לאיר כדי לדחוף אותו, ואינו דומה לנר שכבר מוכן

הַלְבוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תְּקִיד

שֶׁל שְׁעוֹת שְׂרוּצָה לְהַדְלִיקוֹ בַּיּוֹם טוֹב וְחָס עָלָיו שְׁלֹא יִשְׂרֹף כָּלוֹ, יָכוֹל (יט) לִתֵּן סְבִיבוֹ (כ) קִדְּם (י) שֶׁיִּדְלִיקֶנּוּ
(כא) *דָּבָר הַמוֹנֵעַ מִלְשֹׁרֹף בְּעִנְיָן שִׁיכְבָּהּ בְּשִׁנְיָע שָׁם: הֵגָה (כב) וַיֵּשׁ מִמִּיתְרֵין לְהַתִּיר גֵּר שֶׁל שְׁעוֹת
בְּאֹר, דְּהֵינּוּ (ס) *שֶׁמֶדֶלִיקִים גַּם לְמִשָּׁה כְּדִי לְקַצֶּרָה, (כג) וְכֵן נִוְהָגִין, אָבֵל (כד) עַל־יָדֵי (ט) סִפִּין אֲסוּר (הג"מ)

פֶּאֶר הַיֵּטֵב

כשנחת דבר חוצה לה שרי, וכן משמע מלשנו ומלשון הנוד שלא קבת אבת
 קום שדליקה, משמע אפילו שרי שהדליקה איה, ולכן קבת רמ"א ויש מיידי
 וזר, אפליג אספקדא מקמית; וסמך לה לזכרון אספקדא משום מקצה, שכן
 היה מקצה בהיש, ועוד, שנהיה יכול לפרט לו כבוד וא"כ לא אפסד מקדו, מה
 עי' ריש סימן רעט; ומ"מ נ"ל דגר של מקדו שהולך בידים אע"פ שקבה אסוד
 לננות מקדו, ופ"י הולך והולך והקדק מקדונו כמו ורספה, עכ"ל מ"א:
 (ק) שמודליקה, וכן נראה צד למודליק שמינון באתר, אבל אם עושה כדי לנזק
 חל הראשון שלא ידלק עד השני אסוד, ש"ס. אבל מלשון רמ"א משמע
 דאפלו א"צ לשמירה רק ששעשה כדי לקצרה שרי, ולדעת זה פשיטא דשרי לתחב
 בו בחול אפלו עד חולק, מ"א, וכ"כ השו"ע, ויש סמך חננ' ש"ח.
 נסתמי בשם המ"א דאסור לתחב בחול דעושה גמא, ע"ש, וכן דעת הש"ך וז'
 ושו"י מריר בצורך חתוך לתחב בחול בימים, ע"ש (ט) ספין. דמקלן מנא:

בְּאוֹר הַלֵּכָה

[illegible]

דלץ קדי' למהר בפיו, הוי בכלל מקבֿה: (כב) וַיִּשׁ מַתִּירֵין לַחֲתָךְ
שׁוּם מִקְבֵּה אֵלֶּה בְּמִסְפַּק מִן הַשָּׁמַן שֶׁבָּנָה בְּשִׁנָּה שְׁהוּא וּדְלֵץ,
עֲשֵׂהוּ שְׁחֹתָף לִמְשֵׁה וְנִבְנֶה זֶה לְהֵאָרֵר כָּלֵל וְיִקַּח שְׁאִסֵּר
(דקא) (טז) אֲחֵרֵינוּם קָבֵהוּ בְּזִכְרוֹ הַחֲמִיר בְּדַעַה רִאשׁוֹנָה שְׁאִסֵּר
לֵה לְהֵאָרֵר, וְהוּי בְּכָל חֲתוּן מִנָּה (ו) אֶחָד־עֶלְיוֹ שֶׁאִינוּ מִכּוּן לְכָד:
וְהַחֲמִיר בְּזִכְרוֹ הַחֲמִיר בְּדַעַה רִאשׁוֹנָה שְׁאִסֵּר

שַׁעַר הַצִּיּוֹן

(כב) רוצה לומר, למרות כוונת דלא תקשי משלית שאחזו בו האור דנ"ש אומרים דמסר למן עליו משקן שיבדק בשי"צ להם, דשאני התם דהשליט אינו מוכן להתקלה ומקרי זה שהמשקין אינו גוצע בדבר הדולק, מה שאין כן בשעונה נפירי מגדים, לבלב קרבת הביתית דממיר בשעונה, עין שם: (כג) וכן הוא בספר דעת מהרש"ל ב"ם שלם באשר דברי הרא"ש, והביאו לעיל' שכתב, וכן תוס' מאירי מצדד בהעמקתו: (כד) ב"ח ותפארת ששואל ו"ו יפגן אברכה והגב"א דאליה רבה: (כה) אבל חולק עליו כענין שש"ס שכתב מקא מ"ס וישראל: ולענין להחביב חרות מים, עין בבבאי ארבה: (כה) אצ"ה רבה ויפרי' מגדים תי"א אדם: (כו) אף דהש"י לקטן בפע"ף קטן י מצדד דהיכי דשמי חלקי הגו נדלקים, אפלו לדעה הראשונה משר, הרבה אחרונים חולקים עליו בזה ענין במאמר מרדכי ותוס' מגדים, וכן מוכח מהגרי"א דעין על דין זה מהו לקטן סע"ף ח וכתב מקד"ם דלדעת ראשונה אשתי אורן: (מא) כבאר בפוסקים: (כז) עלית בשם ואל"ה רבה, ודוא דעתה מההיא ב"ם שלם להתקחלה על לשח' לדעת הרא"ש, וכן מצדד בהעמקתו דברים לדעת הרא"ש דלדעת הרא"ש דגם כפי אסור, דהנה תרש"א והמהרי"א אדסורין אף ברוב מילוח' שבסע"ף אס' כפונתו שכלל מילוי כפי אף שמוברא אור, וליכ"ש בזה: (ל) גפר' מרגלים:

תרגום: 1 מיז מהדק (קליפס בלע"ז) הלופת את הפתילה ומכבה האש בהגיעה אליו.

מִשְׁנֵה בְּרוּרָה

שְׁעוֹה וְדִבְקוֹ בַּפֶּתַל אוֹ בַּמִּנְרָה, גִּזְרָה שְׁמָא יִמְרָח, דְּהִינּוּ
שִׁישְׁפִּשְׁפִּנּוּ הַחֲלִיקוֹ עַל־פְּנֵי שֹׁטַח הַכֶּתֶל, וְהוּא תוֹלְדָה דְּמִמַּחֲקָ:
ג (יט) לֹחַן סְבִיבּוֹ וכו'. דְּלִחְתְּבוּ בַּסְפִּין אֲסוּר, דְּמָה שְׁחוֹתְכָה
לִשְׁתִּים וְעוֹשָׂה לְכָל אַחַת נָר בְּפָנֵי עֲצָמוּ הוּא בְּכָלֵל תִּתְּקוּן מֵאָה,
לִחְתְּכָה עַל־יְדֵי אִוָּר קָדָם הַדִּלְקָה דְּמִתָּר לְכָלֵי עֲלָמָא, וּבְדִלְקָשׁוּ
בְּסִיעֵיף ח, אִינוּ רֹצֵה, כִּי בִנְתָּה שִׁישְׁאָר לֹא חֲתִיבַת נָר לְהַדְלִיק עוֹד
פַּעַם אַחֲרָת, וְאִם יִדְלִקְנָה בְּאוּרֵי דִלְקוֹ שְׁמִיתָם לֹא יִשְׁאָר מֵאֻמָּה:
(כ) מִלָּד שְׁדִילְקִינּוּ. דְּאִרְעִיב גִּזְרָה דְּקִלְקֵל לֹא יִסְתָּר שְׁלֹם סִיעֵיף בִּי
דְּגֵם כְּבִיד שְׁרִי, הִינוּ שֵׁם שְׁאִינוּ נִגְזַר בְּדָבָר הַדּוּלָק, עֵינִ שֵׁם, אָבֵל
כַּאֲן נִגְזַר בַּשְּׁעוֹה (כג) שְׁמוּכְנַת כֶּלֶה לְהַדְלָקָה, וְלָכֵן בִּין שְׁחוֹתָהּ
אוֹתָהּ וּמִקְצָרָהּ וּבִין שְׁעוֹשָׂה אֵינָה דָּבָר סְבִיבָה שִׁיכְבָּה הַפְתִּילָה
כְּשִׁתְּגִיעַ לָשֵׁם, אֲסוּר²⁰, וְהוּא סְכֻרַת (כג) הַמַּחֲסֹר. אָבֵל כִּמָּה
(ד) אַחֲרוּנִים חוֹלָלִים עַל זֶה וְסִבְיָא לָהּ, דְּאֶפְסוּל לֹא־מִי שְׁהַדִּילָקָה
גַּם־כֹּן מִתָּר לֹחַן דָּבָר הַמוֹנֵעַ מִלְשָׁרָה, מֵאֲחֵר שְׁאִינוּ עוֹשָׂה מַצְשָׁה
בְּגוֹף דָּבָר הַנִּדְלָק: **(ה) דָּבָר הַמוֹנֵעַ מִלְשָׁרָה.** כְּגוֹן שִׁיתָם סְבִיבּוֹ
חֹל וּבִקְהָי גִּזְרָה, וְהוּא דְּהֵיין דְּמִתָּר לְחַבֵּחַ אוֹתוֹ לְחוּף (כס) חֹל
תַּחֲתִּי כְּעֵנִן שְׁאֵין בּוֹ מִשּׁוּם עֲשֵׂית גָּמָא, כִּמּוֹ שְׁפֻכְבָּה בְּסִימִן תַּחַח
סִיעֵיף טוּ בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה, דְּבִי שְׁכִשְׁנִיעַ לְחוּל יִכְבֵּה. וְלִפִּי מַה
שְׁבִארְנוּ בְּשֵׁם כִּפָּה אַחֲרוּנִים דְּדָבָר הַמוֹנֵעַ מִתָּר לֹא אֶפְסוּ אֲחֵר
הַדִּלְקָה, יִהְיֶה מִתָּר לְחַבֵּחַ אוֹתוֹ כִּחֹל אֶפְסוּ אֲחֵר הַדִּלְקָה, אָבֵל לֹא
יֵצֵא הֵנָּה **(כו) בְּעוֹרִיגְנִי'ל'** אֲחֵר הַדִּלְקָה אוֹ לְהַדְבִּיק הֵנָּה בַּפֶּתַל
בְּעֵנִן שִׁיכְבָּה שְׁשִׁיעַ לָשֵׁם, דְּהֵיין כִּאלוֹ חוֹתֵף מִן הַנֵּר, **(זו) וְהָ**
אֲסוּר לְכָלֵי עֲלָמָא לְדַעַה רֵאשׁוּנָה, מֵאֲחֵר שְׁעוֹשָׂה מַצְשָׁה בְּגוֹף דָּבָר
וכו'. הִינוּ אֶפְסוּ אֲחֵר הַדִּלְקָה, וְטַעֲמָא, דַּעַד כַּאֲן **(לס) לֹא** אֶפְסוּ
וּמִשּׁוּם שְׁכִשְׁעָה שְׁמִתְסַחֵם מִכְּהָה אוּרֵי קִצְתָּה, מַה שְׁאֵין בִּי כְּנֵר לֹא
כֵּף יִמְתֵּר לְבִקְרוֹת, וְהוּא רַב בְּכָלֵל גֵּם כְּבִיד **(לח): (כג) וְכֵן גִּזְרָה**
(לח): (כד) עַל־יְדֵי סִבִּין אֲסוּר. שְׁעַל־יְדֵי חֲתוּבֵי עוֹשָׂה עוֹד פַּעַם

שַׁעַר

(כז) רוֹצֵה לומר, לְהַרְצֵה בְּהַר דָּלָא תַּקְשִׁי מַשְׁלִית שְׁעָתָהּ בּוֹ הָאֵרֶץ דְּלֵשׁ אֻמְרִים לְהַלְחֵקָהּ וּמִכִּי הִנֵּה שֶׁהַמִּשְׁכָּן אֵינוֹ נִגְזַר בְּכַדְרֵי הַיּוֹלֵק, מֵה שֶׁאֵין בּוֹ שֶׁנֶּחֱזַק וּפְרַע דַּעַת מִהַרְשֵׁל בִּים שֶׁל שְׁלֹמֹה בְּבֹאֵר דְּבָרֵי הַר"שׁ, וְהֵבִיאוּ הַעֲלֵית שֶׁשֶׁת, וְגַם הֵם אֲזָלָה רַבָּה: (כח) אָבֵל לְחֹדֶף חוֹל קָשָׁה אֲסוּר מִשּׁוֹם עֲשִׂית גָּמָא מ"א (כ"א) בִּימֵין מְגֻרִים וְחִי"א: (כ"ב) אִף דְּהִשְׁתִּי לִקְשֹׁן בְּעִינֵי קֶטְנִי מַצֵּד דְּהִכִּי דְשִׁמִּי תַּלְקִי בְּמִאֲסִיר מִרְדִּי וְתִמְדִּי מִשָּׁה, וְכֵן מִכֵּחַ מִתְגַּבֵּר דְּצִין עַל דִּין זֶה מֵהָ לְקַשְׁתִּין שֶׁשֶׁת אֲזָלָה רַבָּה, וְהוּא בְּדַעַת מִהַרְשֵׁל בִּים שֶׁל שְׁלֹמֹה לְתַבְחָתָהּ שֶׁל חֹשֶׁשׁ לְדַעַת אֲסוּר, דְּהֵנּוּ וְנִתְּנָהּ לִמְטַאֲרִי דְּאֻסְרִין אִף כְּרִבִּי מַתְלוֹת שְׁעָתָהּ בְּהַר דָּלֵא:

תְּרֻמָּה: 1 מִזֵּי מִדְרָס (מְלִיסִים בְּלַע"ז) הַלּוּתֹת אֶת תְּפִילָּתָהּ וּמִכְבָּה הָאֵשׁ בְּהַר דָּלֵא: